

Till minne av Joe Hill. Lyckad Sabotage

Mexico

1915

Joe Hill – vem kände inte honom? Han den ärlige kämpen, hos honom som ej något svek fanns.

En episod rinner mig nu i minnet. Det var år 1909. Vi, eller rättare sagt jag arbetade i en rätt stor fabrik för tillverkning av motorer. Vi var en tre hundra man, en sammanräfsad skara, men många svenskar. Flera var gifta och levde på bolagets mark. Någon förening att tillvarata våra intressen fanns ej.

Det gick någorlunda drägligt så länge den gamla förmannen fanns där, men så gick han all världens väg och en annan kom istället, en tyskfödd djävul. Han var ung och – dum, vilket var ännu värre. ”The Taylor system” skulle börjas att praktiseras med ens, förstås. Han var så sliskig och vänlig att börja med, men då han ej kunde pressa mer arbete av oss, så sänktes avlöningen utan vidare med 20 procent.

Vi hade ju tålt mycket förut av honom, men detta blev för mycket. Vi samlades till sist och protesterade, med resultatet att vi alla kördes ut. Vad var att göra? Allting var ju oordning. Till råga på allt skaffade bolaget en massa strejkbrytare genom Farlay, den store strejkbrytarehövdingen. Då föreslog vi sinsemellan att vi skulle välja ut ett antal av oss att söka arbete i och för sabotage. Vi skulle åtminstone hämnas litet. Men det blev mycket av hämnd istället, tack vare Joe Hill. Han hade fått nys om vår kamp. Han organiserade oss. Han bringade reda i förhållandena, van som han var vid dylika situationer. Sabotagen gillade han. Åtta utsågs, däribland undertecknad. Vi fick anställning vid fabriken igen, fast just ej samma arbete som förut.

Innan vi började, fick vi det välbetänkta rådet av Hill att ej i våra fickor bära något som kunde röja oss, och det var ett gott råd. Min närmaste kamrat var en irländare vid namn Downey. Han körde den stora karusellsvanen, den stannade på eftermiddagen, stod fast som ett berg. Ni skulle ha sett ”tyskens” uppsyn då lagren befanns vara så upprivna av grov smärgel som om de var huggna med mejsel och hammare. Och så brått som det var med alla beställningar!

Nästa nummer. De båda maskiner, som jag höll på att prova, skulle till Japan. Marinen hade sina kontrollanter där på verkstaden så det kunde ej fuskas. Maskinerna fyllde jag i alla ömtåliga ställen med så mycket smärgel jag hann med. Det riktigt gjorde mig ont att se de fina, genomborrade vävxlarna fördärvade, och sedan allt annat – men säg, käre läsare, hur stora värden tror ni ej nu, i den stora, oberättigade världsstriden går till spillo? Vår strid var *berättigad*. Följden av mitt verk blev, som ni nog kan förstå, att allt skadat måste göras om, för att hålla de bestämda måtten. Det kostade kovan. Förmännen sprang som yra höns. ”Tysken” skummade av raseri. Kom så härtill, att Farleys folk var odugliga till arbete, så förstår ni nog situationen. Den allmänna villervallan gjorde ju det lättare för oss åtta att fullfölja vår avsikt, att göra så mycket djävulstyg vi kunde hinna med, och så passa oss för spioner, för det fanns där gott om. Men allt gick galant, tack vare Hills förmåga att organisera oss. Jag blev ju häktad dagen därpå, även min kamrat Downey. De andra minns jag ej riktigt hur det gick med, men jag tror de klarade sig.

Jag och Downey blev underkastade förhör först ett på 24 timmar, det klarade vi, sedan ett längre. Den andra förhørsdomaren kallades ”eldaren”. Han hade ögon som en tiger. Vi blev underkastade vad vi i Amerika kallar för the third degree, och den som gått igenom det, vet vad det vill säga. Ej mat, ej sömn på 48 timmar. Bara pock på att man skall bekänna. När den ena plågaren slutar, tar en annan vid. Vid ett tillfälle som detta är väl mutor också med i leken, för att plåga oss och få oss på tukthuset några år. Det lax inte. Vi blev frikända två dar efter, i brist på bevis.

Men Hillström hade ej varit överksam. Han skaffade medel att hjälpa de mest behövande, och då två veckor hade gått, var bolaget villigt att underhandla. Allt avgjordes då rätt bra till arbetarnas fördel. Fast jag och Downey skulle naturligtvis ej få börja. Hillström erbjöd sig att slå ett slag för oss. Jag för min del var mest nöjd med att få lämna platsen; ävenså min kamrat Downey. Den kväll, då underhandlingarna avslutades, då var det säkert många som i sitt hjärta tackade Hill, som kom såsom en räddande ängel och bringade reda och ordning samt förde våra underhandlingar.

Jag träffade honom 2 år senare i en annan stad. Vi talade då om denna episod. ”Ja”, svarade han, ”det var nog ej första gången jag varit med i en sådan situation, och inte blir det väl den sista heller.”

Nu är han mördad. Nu kommer nog ingen sista gång då den oböjlige, rättrådige kämpen i egen person leder kampen mot förstryck, Fienden har mördat honom. Men hans livsgärning lever.

Frid över honom!

Mexico.

Det Anarkistiska Biblioteket

Mexico
Till minne av Joe Hill. Lyckad Sabotage
1915

<https://sovversiva.wordpress.com/2015/08/22/till-minne-av-joe-hill-lyckad-sabotage/>
Brand nr 51 1915 (Lördagen den 18 december)

sv.theanarchistlibrary.org